

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci oprávneného **Ing. T. P.**, bývajúceho v B., proti povinnému **S., a.s.**, so sídlom v B., **o vymoženie uloženej peňažnej povinnosti**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 37 Er 6280/2006, o dovolaní povinného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 31. júla 2009, sp. zn. 17 CoE 397/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Oprávnenému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava II uznesením z 19. septembra 2008, č. k. 37 Er 6280/2006-34, vyhovel námietkam povinného v časti zaplataenia sumy 5 123,48 Eur (154 350,-- Sk) so 17,60 % úrokom z omeškania od 25. januára 2002 do zaplataenia a vo zvyšku námietky povinného zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že nárok oprávneného sa týka nároku z neplatného rozviazania pracovného pomeru, a to náhrady mzdy, ktorá sa v zmysle § 17 ods. 1 zákona č. 1/1992 Zb. o mzde, odmene za pracovnú pohotovosť a o priemernom zárobku v znení neskorších predpisov určovala v brutto vyjadrení, preto povinný správne vykonal príslušné odvody. Súd mal tiež za to, že z pôvodného spisu Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 19 C 144/1992 vyplýva, že náhrada mzdy bola priznaná vo výške 11 259,51 Eur (339 204,-- Sk) brutto, o čom podľa súdu svedčí aj skutočnosť, že oprávnený podaním z 15. júna 2001 žiadal priznať náhradu mzdy za obdobie od X. do X. vo výške 11 259,51 Eur (339 204,-- Sk) na základe priemernej brutto mzdy predstavujúcej 163,18 Eur (4 916,-- Sk).

Na základe včas podaného odvolania oprávneného Krajský súd v Bratislave uznesením z 31. júla 2009, sp. zn. 17 CoE 397/2008, zmenil uznesenie súdu prvého stupňa tak, že námietky zamietol. Odvolací súd sa nestotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa z dôvodu, že právoplatným a vykonateľným rozhodnutím, ktoré je v tomto konaní exekučným titulom, súd oprávnenému priznal sumu 11 259,51 Eur (339 204,-- Sk) a túto zároveň povinnému uložil zaplatiť, pričom vo výroku nevyslovil, že povinný túto sumu môže znižovať o príslušné odvody a nie je tam uvedené ani to, že táto suma je priznaná v brutto vyjadrení. Vzhľadom k tomu, že výrok rozhodnutia je záväzný, námietky povinného odvolací súd považoval za nedôvodné.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie povinný, ktorý rozhodnutie žiadal zrušiť a vec odvolaciemu súdu vrátiť na ďalšie konanie z dôvodu, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). K nesprávnomu právnomu posúdeniu veci zo strany odvolacieho súdu došlo podľa povinného tým, že súd pri rozhodovaní nebral do úvahy, že v priebehu konania o priznanie náhrady mzdy bolo jednoznačne preukázané a podaním právneho zástupcu oprávneného adresovaným Okresnému súdu Bratislava II z 12. júna 2001 (ktoré vychádza z Potvrdenia o zárobku zo X. vydaného povinným ako zamestnávateľom oprávneného) súčasne deklarované, že uplatňovaná náhrada mzdy vychádza z hrubej mzdy v rozhodnom období. Povinný má za to, že pri realizácii daňovej a ďalšej odvodovej povinnosti postupoval spôsobom obvyklým pri vyplácaní peňažného plnenia zo závislej činnosti, pričom tento postup bol ako jediný v súlade s platnými právnymi predpismi a akékoľvek odchýlky od neho by znamenali porušenie zákonom stanovenej povinnosti zamestnávateľa s následkom ukrátenia štátu na daniach a odvodoch a s následkom príslušných sankcií pre zamestnávateľa. Povinný sa domnieva, že ak by súd v základnom konaní priznal náhradu mzdy v netto vyčíslení, znamenalo by to prekročenie žalobného návrhu navrhovateľa (oprávneného) súdom a priznanie plnenia vo väčšom rozsahu, než akého sa navrhovateľ domáhal, čo je v rozpore so zákonom. Prezentovaným právnym názorom odvolacieho súdu bol podľa povinného zároveň narušený princíp právnej istoty účastníkov právnych vzťahov.

Oprávnený sa k podanému dovolaniu vyjadril podaním z 25. februára 2010, v ktorom uviedol, že rozhodnutia jednotlivých súdov považuje za správne, urobené na základe dostatočne zisteného skutkového stavu, a podané dovolanie považuje za nedôvodné, preto ho žiada v celom rozsahu zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), za ktorého koná zamestnanec s právnickým vzdelaním (§ 241 ods. 1 (veta druhá) O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.), preskúmal napadnuté uznesenie odvolacieho súdu bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolaniu nemožno vyhovieť.

Podľa § 242 ods. 1 (veta prvá) O.s.p. dovolací súd preskúma rozhodnutie odvolacieho súdu v rozsahu, v ktorom bol jeho výrok napadnutý. Vychádzajúc z tohto zákonného ustanovenia, dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania i uplatnenými dovolacími dôvodmi (dovolanie možno odôvodniť len tým, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 O.s.p.)). Bez ohľadu na uplatnené dovolacie dôvody je však dovolací súd povinný skúmať ex offio i procesné vady podľa § 237 O.s.p., spôsobujúce zmätočnosť rozhodnutia. Iné vady, ku ktorým v konaní pred odvolacím súdom došlo, skúma súd len vtedy, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 242 ods. 1 (veta druhá) O.s.p.).

Vzhľadom na zákonnú povinnosť odvolacieho súdu (§ 242 ods. 1 (veta prvá) O.s.p.) vždy skúmať, či napadnuté rozhodnutie nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z väd uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. spôsobujúcich zmätočnosť rozhodnutia, dovolací súd sa zaoberal otázkou, či sa v konaní na súde nižšieho stupňa nevyskytla niektorá z týchto väd, t.j. či v prejednávanej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo prekážku už prv začatého konania, nepodania návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka konať pred súdom alebo rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania pred nesprávne obsadeným súdom. Uvedené procesné vady však dovolací súd v konaní nezistil a tieto neboli dovolateľom ani namietané.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadať aj vtedy, ak nie je dovolaním namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť rozhodnutia, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu

v občianskom súdnom konaní. Dovolací súd v tejto súvislosti konštatuje, že táto vada nebola dovolateľom namietaná a jej existencia v dovolacom konaní ani nevyšla najavo.

Dovolateľ ako dovolací dôvod uviedol nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, preto sa dovolací súd v ďalšom zameral výlučne na posúdenie danosti tohto dovolacieho dôvodu.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej súd zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. potom rozumieme omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom k mylnej aplikácii právnych predpisov dochádza vtedy, ak súd použil iný (nenáležitý) právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval.

Zo súdneho spisu vyplýva, že exekučné konanie vo veci oprávneného proti povinnému začalo 19. októbra 2006 doručením návrhu na vykonanie exekúcie o vymoženie zvyšnej časti istiny vo výške 5 123,48 Eur (154 350,-- Sk) s príslušenstvom súdnemu exekútorovi Ing. F. S. (EX X.). Podkladom pre výkon exekúcie bol v tomto prípade rozsudok Okresného súdu Bratislava II z 19. júna 2001, č.k. 19 C 144/1992-156, ktorým bola žalovanému (povinnému) uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi (oprávnenému) sumu 11 259,51 Eur (339 204,-- Sk) so 17,6 % úrokom od 1. marca 1999 do zaplataenia a náhradu trov konania vo výške 257,42 Eur (7 755,-- Sk) a vo výške 1 285,10 Eur (38 715,-- Sk) na účet jeho právnych zástupcov do 15 dní od právoplatnosti rozsudku, druhým výrokom rozhodnutia súd žalobu v tomto konaní vo zvyšku zamietol a žalovanému (povinnému) uložil zaplatiť na účet súdu poplatok vo výške 579,56 Eur (17 460,-- Sk). Rozsudok sa po nadobudnutí právoplatnosti 31. októbra 2001 a vykonateľnosti 15. novembra 2001 stal exekučným titulom podľa § 41 ods. 1 Exekučného poriadku.

Rozhodnutie súdu je spôsobilým exekučným titulom vtedy, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok, a je vykonateľné (§ 41 ods. 1 Exekučného poriadku). Vykonateľnosť (ako základný predpoklad pre existenciu spôsobilého exekučného titulu) je takou vlastnosťou rozhodnutia, ktorá mu dáva punc vynútitel'nosti a umožňuje núteným spôsobom (výkonom) aj proti vôli povinného subjektu realizovať povinnosť

obsiahnutú vo výroku rozhodnutia, ak táto nebola splnená dobrovoľne (§ 38 ods. 2 Exekučného poriadku), pričom výkon rozhodnutia je zabezpečovaný prostredníctvom súdneho exekútora ako osoby určenej a splnomocnenej štátom na vykonávanie núteného výkonu súdnych a iných rozhodnutí (§ 2 ods. 1 Exekučného poriadku). Vykonateľnosť má svoju materiálnu a formálnu stránku. Formálna stránka vykonateľnosti je naplnená vtedy, ak rozhodnutie spĺňa predpoklady vykonateľnosti stanovené procesným predpisom, podľa ktorého bolo vydané. Materiálna vykonateľnosť exekučného titulu oproti tomu predstavuje vlastnú realizovateľnosť rozhodnutia, ktorá predpokladá reálnu existenciu oprávneného a povinného a ich presnú a jednoznačnú identifikáciu, a tiež presné vymedzenie obsahu vymáhaného nároku (ktorým podľa už citovaného § 41 ods. 1 Exekučného poriadku môže byť len priznanie práva, záväzok k povinnosti alebo postihnutie majetku) a jeho rozsahu. Výsledkom splnenia uvedených požiadaviek formálnej a hlavne materiálnej vykonateľnosti rozhodnutia je exekučný titul, ktorý presne stanovuje práva a povinnosti jednotlivých subjektov tak, aby z neho bolo zrejmé, čo sa má nútene uskutočniť, preto exekučný titul nemôže byť zdrojom sporov o správnej výške plnenia zo strany povinného, čo platí i pre exekučný titul v tomto konaní.

Výrok rozsudku Okresného súdu Bratislava II z 19. júna 2001, č.k. 19 C 144/1992-156, tak, ako je formulovaný, nevzbudzuje žiadne pochybnosti o tom, aké sú práva a povinnosti účastníkov z neho vyplývajúce, ale jasne a zrozumiteľne stanovuje ich rozsah a spôsob plnenia, čo zodpovedá i ustanoveniu § 155 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého obsah rozhodnutia vo veci samej vysloví súd vo výroku rozsudku. Keďže povinný bol súdom zviazaný na uhradenie presne určenej dlžnej sumy (bez určenia, že ide o jej brutto vyčíslenie) a nebola mu zároveň uložená povinnosť (priznané právo) zraziť na úkor priznanej sumy preddavok na daň, prípadne realizovať iné odvodové povinnosti, túto sumu mal povinnosť uhradiť v plnej výške bez ohľadu na povinnosti, ktoré mu zákon ako zamestnávateľovi ukladá. Povinnosť dôsledne rešpektovať autoritatívny prejav vôle súdu vyjadrený vo výroku súdneho rozhodnutia vyplýva zo skutočnosti, že právoplatné rozhodnutie súdu zaväzuje nielen súd samotný (§ 156 ods. 4 O.s.p.), ale i účastníkov konania a všetky orgány (§ 159 ods. 2 O.s.p.), a v exekučnom konaní i samotného súdneho exekútora (mutatis mutandis rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. septembra 1997, sp. zn. 5 Cdo 72/1997).

Právoplatné a vykonateľné rozhodnutie súdu je záväzné, nezmeniteľné (v rámci riadneho opravného konania) a vynútiteľné. Priamym dôsledkom vymenovaných účinkov rozhodnutia, ktoré je súčasne exekučným titulom, je, že ho v rámci prebiehajúceho exekučného konania už nie je možné exekučným súdom preskúmať z hľadiska jeho vecnej správnosti a nemožno ho meniť ani zrušovať, nakoľko tieto úkony prislúchajú len súdu, ktorý rozhoduje o opravných (či už riadnych alebo mimoriadnych) prostriedkoch proti nemu. Rozsah preskúmania rozhodnutia exekučného titulu exekučným súdom sa obmedzuje len na to, či exekučný titul vydal orgán oprávnený na jeho vydanie, či sú splnené podmienky formálnej a materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu a či sú účastníci exekučného konania nositeľmi vymáhaných práv a povinností, čo exekučný súd robí už v štádiu pred udelením poverenia súdnemu exekútorovi, ktoré je predpokladom pre začatie vykonávania exekúcie (§ 36 ods. 2 (veta druhá) Exekučného poriadku). Rovnako v prípade podania námietok zo strany povinného môže exekučný súd preskúmať len okolnosti predpokladané zákonom (§ 50 Exekučného poriadku), ktorými sú zánik vymáhaného nároku, okolnosti brániace jeho vymáhatelnosti, iné dôvody neprípustnosti exekúcie a legitímnosť právneho nástupníctva účastníkov exekučného konania, ak právne nástupníctvom pripadá do úvahy. Na to, aby zánik vymáhaného nároku bol relevantným dôvodom pre zastavenie exekučného konania, je potrebné, aby nastal až po vzniku exekučného titulu, t.j. po jeho vydaní, v opačnom prípade by takúto skutočnosť mohol povinný namietat len v základnom konaní. Okolnosťou, ktorá bráni vymáhatelnosti nároku môže byť premlčanie priznaného práva, ak bola vznesená námietka premlčania. Dôvodom neprípustnosti exekúcie je absentujúca formálna či materiálna vykonateľnosť rozhodnutia či vyhlásenie konkurzu na majetok povinného ešte pred podaním návrhu na vykonanie exekúcie. Otázku právneho nástupníctva účastníkov exekučného konania rieši § 37 Exekučného poriadku.

Na základe vyššie uvedeného možno skonštatovať, že odvolací súd postupoval správne, keď námietky povinného ako neopodstatnené zamietol, keďže smerovali proti výroku exekučného titulu a spochybňovali jeho obsah, čo je vzhľadom k § 51 ods. 1 Exekučného poriadku taxatívne stanovujúceho dôvody, pre ktoré jediné môžu byť exekučné námietky podané, neprípustné. Ak by súd rozhodol o opodstatnenosti námietok a exekučné konanie by v spornej časti zastavil, porušil by tým nielen vyššie citované ustanovenia o záväznosti výroku súdneho rozhodnutia, ale i právo oprávneného na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorého integrálnou súčasťou je i výkon vykonateľného rozhodnutia súdu (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. júla 2000,

sp. zn. I. ÚS 5/2000, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 5. novembra 2002, sp. zn. II. ÚS 143/2002, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. októbra 2008, sp. zn. II. ÚS 272/2008). Ak povinný nesúhlasil s tým, ako súd v rámci základného konania o nároku oprávneného rozhodol, a mal za to, že rozhodnutie je potrebné opätovne preskúmať a zmeniť, prípadne zrušiť, mal využiť svoje zákonné právo a domáhať sa nápravy podaním príslušných opravných prostriedkov v zákonom stanovenej lehote.

V súvislosti s námietkou dovolateľa spočívajúcou v tom, že prezentovaným právnym názorom odvolacieho súdu bol zároveň narušený princíp právnej istoty účastníkov právnych vzťahov, dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že táto námietka dovolateľa je absolútne neopodstatnená, nakoľko i podľa ustálenej judikatúry platí, že princíp právnej istoty je v procesnom práve vyjadrený inštitútom právoplatnosti rozsudku a vo svojej podstate znamená, že sporná otázka je právoplatným rozsudkom vyriešená s konečnou platnosťou a so záväznými účinkami (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. marca 2006, sp. zn. I. ÚS 252/2005, nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky z 15. marca 2007, sp. zn. II. ÚS 354/2006, II. ÚS 355/2006, II. ÚS 356/2006), čo len dopĺňa vyššie uvedený výklad o jednoznačnej a nezameniteľnej danosti a záväznosti obsahu práv a povinností súdneho rozhodnutia, ktoré musia byť vykonané v súlade s tým, ako boli súdom určené.

Na základe uvedených skutočností dovolací súd dospel k záveru, že uznesenie odvolacieho súdu treba považovať za vecne správne, nakoľko po preskúmaní veci zistil, že k naplneniu namietaného dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. nedošlo. Keďže v konaní neboli zistené vady uvedené v § 237 O.s.p. a konanie nie je postihnuté ani inou vadou, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie povinného ako nedôvodné zamietol (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

V dovolacom konaní úspešnému oprávnenému vzniklo právo na náhradu trov konania proti povinnému, ktorý úspech nemal (§ 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. a § 224 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd však oprávnenému náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože z jeho strany nebol podaný návrh na ich priznanie (§ 151 ods. 2 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. júna 2010

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová